

Motion till riksdagen 2023/24:389

av Ludvig Aspling och Nima Gholam Ali Pour (båda SD)

Arbetskraftsinvandring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på heltid och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på bostad och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenter inom högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilda uppehållstillstånd för gästdoktorander och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om påföljder vid missbruk av regelverken och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En allt vanligare anledning för människor att periodvis flytta till ett annat land är för att arbeta. Även om Sverigedemokraterna menar att varje arbetsmarknad bör sträva efter en långsiktig balans är vi öppna för möjligheten att vid behov komplettera den svenska arbetsmarknaden med utländsk arbetskraft. Därtill finns, särskilt inom vissa branscher med snabb och avancerad teknikutveckling, ett värde i fruktsamma utbyten av kompetens och erfarenheter, åtminstone tillfälligtvis.

En hållbar politik på området måste dock bygga på balanserade avvägningar där såväl den enskildes villkor som arbetsmarknadens stabilitet tas i beaktande. I en värld med stora skillnader avseende såväl generella möjligheter till välfärd som villkor på arbetsmarknaden är det lätt att alltför svaga regleringar avseende arbetskraftsinvandring riskerar både den enskilde arbetstagarens trygghet och hela arbetsmarknadens struktur. Sverige, svenska arbetstagare och svenska intressen måste sättas först.

Efter riksdagsvalet 2022 tillträdde en ny regering med stöd av Sverigedemokraterna utifrån den gemensamma överenskommelsen i Tidöavtalet. Detta avtal omfattar ett stort antal nödvändiga reformer på migrationsområdet, inklusive arbetskraftsinvandring.

Sverigedemokraterna kommer att följa upp avtalet men lägger nedan fram ett antal förslag som inte direkt omfattas av avtalet.

Krav på heltid

Arbetskraftsinvandring är med dagens regelverk möjlig även om anställningen endast är en deltidsanställning. Det torde betraktas som märkligt att en utlänning som reser från ett tredjeland till Sverige för att arbeta gör så endast på deltid. Detta gäller särskilt som arbetskraftsinvandring alltid riskerar att innebära en undanträngningseffekt, alltså att utlänningar anställs istället för personer som redan befinner sig i Sverige. Om det verkligen föreligger ett behov av att hämta hit en utlänning från utlandet för att arbeta är det rimligt att det också sker på heltid. Liknande regler finns också i exempelvis Danmark, där heltidsarbete krävs för flera typer av arbetskraftsinvandring. Sverigedemokraterna föreslår alltså att en anställning på heltid ska vara ett krav för att erhålla arbetstillstånd.

Krav på bostad

Det finns i dagsläget inget förslag om att en utlänning som ansöker om arbetstillstånd ska ha en bostad ordnad före inresan. Detta står i kontrast till exempelvis anhöriginvandrare, som måste ha både en bostad och försörjning tryggad före inresan. Det måste anses orimligt att en utlänning kan beviljas arbetstillstånd utan att bostadsfrågan är löst, i synnerhet sett till bostadsbristen i Sverige. Därför bör ett villkor för arbetstillstånd vara att utlänningen har ordnat en bostad före inresan.

Studenter inom högre utbildning

Då studier, till skillnad från arbete, generellt inte genererar någon regelbunden inkomst ställs också något skilda krav på förmåga till självförsörjning mellan de båda formerna av uppehållstillstånd. Det har till följd av det förekommit fall då studenter nekats uppehållstillstånd eller förlängning av detsamma för att Migrationsverket ifrågasatt huruvida inestående medel på ett bankkonto verkligen kommer att disponeras av studenten under studietiden.

Sverigedemokraternas inställning är att den sortens förhandsbedömningar av framtida utveckling är en orimlig grund för beslutsfattande, och vi menar att en översyn av såväl regelverk som administrativa system bör göras med målet att underlätta uppföljning av beviljade uppehållstillstånd och kontroll av att uppställda villkor efterlevs.

Andra exempel på behov av en sådan omställning är när toppstudenter som beviljats stipendium för deltagande i spetsutbildningar nekats uppehållstillstånd enbart på basis av att de i intervjuer inte tillräckligt tydligt gjort troligt att de faktiskt ämnar studera på den spetsutbildning de antagits till. En mer rimlig ordning torde vara att kontrollera huruvida studierna faktiskt påbörjas och fullföljs, med återkallade uppehållstillstånd och eventuellt andra påföljder ifall studierna avbryts.

Det bör också tilläggas att andra former av missförhållanden också förekommer. Migrationsverket beskrev i en rapport i september 2022 hur uppehållstillstånd för studier missbrukas, bland annat genom att utlänningar använder sådana tillstånd som ett sätt att komma till Sverige och börja arbeta under studietiden, för att sedan ansöka om arbetstillstånd inifrån. Migrationsverket föreslår i rapporten flera interna förändringar

för att motverka missbruket, men rapporten föranleder också åtgärder från statsmakterna, exempelvis när det gäller frågan om studerandes rätt att arbeta.

Riksdagen bör sammantaget föreslå en översyn i någon form av regelverket för studerandeärenden, så att denna typ av missförhållanden inte kan uppstå.

Särskilda tillstånd för gästdoktorander

Gästdoktorander är utläningar som är antagna till en doktorandutbildning vid ett utländskt universitet och som genom ett utbytesavtal med en svensk motsvarighet kan bedriva en del av forskningen i Sverige. Dessa samarbeten bekostas normalt sett helt av det utländska universitetet och är en viktig möjlighet för svenska forskare att knyta kontakter och stärka vår position som en ledande forskningsnation.

I nuläget beviljas gästforskare uppehållstillstånd för besök, något som normalt associeras med längre turist- eller släktbesök, och vissa andra ärendekategorier som saknar en egen tillståndsgrund. En negativ följd av detta är dock att bestämmelserna om uppehållstillstånd för besök alltså utgår från föreställningen att det skulle röra sig om rena nöjesbesök. Möjligheten för gästdoktorander att exempelvis förlänga besöket, i syfte att slutföra forskning som av något skäl dragit ut på tiden, är därmed mycket begränsad. Detta har fått till följd att utländska doktorander exempelvis förvägrats möjligheten att avsluta viktiga experiment som det tagit månader att förbereda och att hela utbytestiden därmed blivit förgäves, både för utbytesdoktoranden och för det svenska universitet som agerat värd. Detta blir än mer stötande när man betänker att utbytesdoktorandernas arbete och vistelse helt bekostats av utlandet och att utbytesdoktoranderna varit helt och hållet inställda på att återvända till sina hemuniversitet för disputationen.

Detta är enligt Sverigedemokraternas uppfattning orimligt, varför regeringen skyndsamt bör vidta åtgärder så att byråkrati och slarvig lagstiftning inte ska stå i vägen för dessa internationella forskningssamarbeten och Sveriges rykte som vetenskapsnation.

Påföljder vid missbruk av regelverken

Missbruk av våra lagar måste få tydliga följder. Vid enstaka, mindre misstag ska det förstås beredas en möjlighet för arbetstagare och arbetsgivare att själva åtgärda bristen. Vid grövre eller upprepade fel ska dock skarpare åtgärder till. I det fall då både arbetsgivare och arbetstagare bedöms ha missbrukat systemet ska båda drabbas av påföljder; i annat fall ska endast den ansvariga parten bestraffas. Indragna arbetstillstånd för den enskilde och förbud mot anlitande av utländsk arbetskraft för företag ska vara möjligt, liksom utfärdande av andra former av sanktioner och straff.

Som framgår av Sverigedemokraternas andra motioner bör existerande bestämmelser om straff enligt utlänningslagen komma till användning oftare.

Ludvig Aspling (SD)

Nima Gholam Ali Pour (SD)